0311-0314- SS Miltiades [Melchiades] - Decreta

O93, f. 32vb; N442, f. 70rb; V630, f. 71vb; I83, f. 152ra; VD38, f. 144va; P9629, f. 46r; SG670, p. 308a; Bcan4, f. 111r; E97, f. 80vb; P102; BII13, f. 127rb; S105, f. 112v

INCIPIUNT[1] [2] DECRETA MELCHIADIS PAPAE.

[H. 1] <Bcan4, f. 111v> Dilectissimis[3] [4] fratribus Marino, Benedicto, Leontio et ceteris Hispaniarum ac[5] illis in partibus constitutis episcopis Melchiades[6].

Apostolici[7] [8] [9] verba[10] praecepti[11] sunt apud Iudaeos atque gentiles sine offensione[12] nos esse debere. Hoc, quisquis christianus[13] est, tota animi virtute custodit[14]. Quod cum ita sit, non parum periculi illi manere poterit ante deum, qui hoc detrectat[15] etiam fidelibus exhibere.

Nam[16] qualiter nos, qui neminem perire volumus, ista contristent[17], quae auctoribus christianis percellunt[18] <I83, f. 152rb> animos christianos, dominicus[19] in evangelio[20] sermo testatur. Ait enim ipse salvator, quod expediat[21] scandalizanti[22] unum de pusillis in maris profundum demergi[23]. Ideo quae sit eius iam poena[24] quaeramus, cui tale <VD38, f. 144vb> supplicium <SG670, p. 308b> legimus[25] expedire. Quapropter[26] ista, carissimi, valde[27] sunt[28] verba ponderanda[29] et cavenda[30], ne pro temporalibus[31] aeterna[32] et pro caducis[33] mansura[34] et pro parvissi<N442, f. 79va>mis temporibus[35] perdantur, quod absit, perpetua gaudia. Unde vos rogamus et obsecramus, ut nullus[36] alteri noceat <BII13, f. 127va> neque infestus[37] aut nocens exsistat, sed iuxta apostolum alter alterius[38] onera portet[39], ut legem Christi adimpleat. Et nolite iudicare[40] in invicem, sed iuxta eundem apostolum hoc iudicate magis, ne ponatis offendiculum[41] fratri vel scandalum.

[H. 2] Primo[42] semper omnia diligenter[43] inquirite, ut cum iustitia et caritate[44] definiatis[45]. Neminem condemnetis ante verum et iustum iudicium. Nullum iudicetis suspicionis[46] ar<I83, f. 152va>bitrio, sed primum proba<V630, f. 72ra>te, et postea caritativam[47] [48] proferte[49] sententiam[50]. Et quod[51] vobis non vultis[52] fieri, alteri <SG670, p. 309a> facere[53] nolite. Mementote[54] semper[55] sermonis[56] domini, qui ait: Nolite iudicare, ut[57] non iudicemini[58], nolite[59] condemnare, ut[60] non condemnemini[61]. In quo enim iudicio iudicaveritis, iudicabimini.

<VD38, f. 145ra> Episcopos[62] [63] nolite iudicare, nolite condemnare absque sedis huius auctoritate. Quod si feceritis, irrita erunt vestra iudicia et vos condemnabimini[64]. Hoc enim privilegium[65] [66] huic sanctae sedi a temporibus[67] apostolorum statutum[68] est servare[69], quod illaesum[70] [71] manet usque in hodiernum diem. Episcopos ergo[72], quos[73] sibi dominus[74] [75] oculos[76] elegit et columnas ecclesiae esse voluit, quibus etiam ligandi et solvendi potestatem[77] dedit, <E97, f. 81ra> suo iudicio[78] reservavit[79] [H. 3] <BII13, f. 127vb> atque[80] hoc privilegium[81]

beato clavigero[82] claviero[83] Petro sua vice solummodo[84] commisit. <S105, f. 113r> Quod[85] eius iuste praerogativum[86] successit sedi, futuris hereditandum[87] [88] atque tenendum temporibus, quoniam et inter beatissimos apostolos fuit quaedam discre<I83, f. 152vb>tio[89] <SG670, p. 309b> potestatis, et licet cunctorum par[90] electio[91] foret, beato tamen[92] Petro concessum[93] est, ut aliis praemineret[94] eorumque[95], quae[96] ad querelam[97] venirent[98] causas et interrogationes, prudenter disponeret[99]. Quod dei ordinatione[100] taliter ordinatum esse[101] credimus, ne omnes posteriorum[102] cuncta sibi vindicarent[103], <VD38, f. 145rb> sed semper[104] maiores causae, sicut sunt episcoporum et potiorum[105] curae negotiorum ad unam beati[106] principis apostolorum[107] Petri[108] sedem confluerent[109] [110], ut inde suscipiant[111] finem <O93, f. 33ra> iudiciorum, unde acceperunt[112] initium institutionum[113], ne quandoque[114] [115] a suo discreparent[116] capite.

[H. 4] Si[117] vero se[118] viderit[119] quisquam vestrum[120] praegravari[121] [122], hanc sedem appellet, huc[123] recurrat, ut semper instituta fuit consuetudo, quia et voluntarie[124] eis[125] compatiemur et libenter, prout dominus[126] dederit[127] adminiculum[128] ferimus[129] [130]. Nec <BII13, f. 128ra> a quoquam, fratres, inhibeatur[131] aut obiurgetur[132] [133], qui[134] nostrae[135] consors communioni[136] esse voluerit, <N442, f. 70vb> <SG670, p. 310a> sed magis ei veniendi auxilium praestet[137], quia[138] sufficit unicuique obiurgatio[139], quae fit a plu<I83, f. 153ra>rimis, ut iuxta[140] apostolum magis[141] donetis et consolemini[142], ne forte abundantiori[143] tristitia[144] absor<Bcan4, f. 112r>beatur, qui[145] in[146] angustia[147] est. Propter[148] quod obsecro vos, sicut ait[149] ipse, ut confirmetis in illo caritatem[150]. [H. 5] Eorum[151] enim os accusandi sacerdotes vel testificandi in eos obstruimus[152], quos non[153] humanis, sed divinis[154] <VD38, f. 145va> vocibus mortuos esse[155] scimus, quoniam infidelis homo mortuus est[156] in corpore vivente[157], nec[158] in[159] suspicionem[160] veniat homo fidelis, ut[161] dicat aut faciat ea, quae pati[162] non vult.

<V630, f. 72rb> Si quis fidelis est, videat ne falsa[163] loquatur[164] aut cuiquam insidias ponat. Facile est ergo fallere[165] hominem, non tamen deum. Sapiens non est, qui nocet, et nihil mali vult, qui est fidelis. In his enim fidelem[166] et infidelem hominem cognoscere possumus in nocendo et adiuvando, ut ipsa veritas[167] ait: Bonus homo ex bono thesauro <SG670, p. 310b> cordis[168] sui profert bona, et malus homo ex malo thesauro[169] cordis sui profert mala, ex abundantia enim cordis os lo<BII13, f. 128rb>quitur. Pro nobis enim <I83, f. 153rb> dicit dominus per prophetam[170]: Eos vero, qui iudicant[171] [172] vos, ego iudicabo. Et iterum ad servos[173] dicit: Nolite timere opprobrium[174] hominum, et blasphemias[175] eorum ne metuatis. De talibus quoque et[176] propheta canit dicens: <P9629, f. 46v> Non sic impii[177], sed tamquam pulvis, quem proiecit[178] ventus, propterea non resurgent[179] impii in iudicio[180] <S105, f. 113v> neque peccatores in congregatione iustorum, quoniam novit dominus viam iustorum, et iter[181] impiorum peribit[182]. Quare turbatae[183] sunt <VD38, f. 145vb> gentes et plebes meditabuntur[184] [185] inania[186]? Consurgent[187] reges terrae, et principes tractabunt[188] pariter adversus dominum et adversus christum eius. Disrumpamus vincula eorum, et proiciamus a nobis laqueos eorum. Habitator caeli ridebit[189] [190], dominus subsannabit[191] eos. Tunc[192] loquetur ad eos in ira sua, et in furore[193] suo conturbabit[194] eos. Et <SG670, p. 311a> alibi dixit: Scelus impii in medio cordis eius, non est timor dei ante oculos[195] eius. Quoniam dolose egit adversum[196] eum <I83, f. 153va> in oculis suis[197], ut inveniret[198] iniquitatem eius ad[199] odium. Verba[200] oris[201] eius

iniquitas et dolus[202], cessavit cogitare, ut benefaceret. Iniquitatem cogitat in cubili[203] suo, stabit in via non bona, malum non abiciet[204] [205]. Domine[206] in caelo, misericordia tua, fides[207] tua usque ad nubes, iustitia tua quasi[208] montes deus[209], iudicium[210] [211] tuum abyssus multa. Homines et iumenta salvos facies, domine, quam pretiosa misericordia tua, deus. <N442, f. 71ra> Et filii Adam in umbra alarum tuarum sperabunt. <BII13, f. 128va> Inebriabuntur de pinguedine domus tuae et torrente[212] deliciarum tuarum potabis[213] eos. Quoniam tecum est fons vitae[214], in lumine tuo videbimus[215] lumen. Attrahe[216] misericordiam[217] tuam scientibus te et iustitiam <VD38, f. 146ra> tuam rectis corde. Ne[218] veniat mihi pes[219] superbiae et manus[220] impiorum non[221] me commoveat[222], ibi ceciderunt operantes iniquita<V630, f. 72va>tem, <SG670, p. 311b> expulsi sunt et[223] non potuerunt surgere.

Audivimus[224] a quibusdam fratribus, quibus infesti eratis nimis, quod iurgia[225] [226] et discordias[227] sint[228] inter vos. Propterea ista scripsimus vobis mandantes[229], ut ita tenea<I83, f. 153vb>tis, sicut ab[230] apostolica sede vobis tenenda mandantur. Unde et dominus[231] in evangelio militibus[232] interrogantibus respondit dicens: Neminem concutiatis[233] neque calumniam[234] [235] faciatis, sed contenti[236] estote[237] stipendiis[238] [239] vestris. Concutit enim hominem, qui illum iniuste conturbat. De his haec[240] vobis interdum[241] sufficiant, si autem maioribus indigueritis[242] [243], vice[244] [245] a[246] comite[247] [248] mittite[249], et mittentur[250] vobis.

[H. 6] De[251] his[252] [253] vero, super[254] quibus rogitastis[255] vos[256] informari[257], id est[258], utrum maius[259] esset sacramentum[260] manus impositio[261] episcoporum aut[262] baptismus, scitote[263] utrumque magnum[264] esse[265] sacra<BII13, f. 128vb>mentum. Et sicut unum a maioribus fit[266], id est[267] a[268] summis[269] pontificibus, quod a minoribus[270] perfici non <Bcan4, f. 112v> potest, ita et[271] ma<SG670, p. 312a>iori veneratione[272] veneran<VD38, f. 146rb>dum[273] et[274] tenendum est, sed[275] ita coniuncta[276] sunt haec duo sacramenta, ut ab invicem nisi morte[277] praeveniente[278] nullatenus[279] possint segregari, et unum sine[280] altero rite perfici non potest. Nam[281] unum praeveni<O93, f. 33rb>ente[282] morte[283] sine altero potest, aliud[284] autem non potest. Unde scriptum est: <I83, f. 154ra> <S105, f. 114r> In diebus illis dicit[285] dominus: Effundam de spiritu meo super omnem[286] carnem. Advertamus[287] summas divitias[288] bonitatis. Quod in[289] confirmandis[290] neofitis[291] manus impositio[292] tribuit singulis, hoc tunc[293] [294] spiritus sancti descensio in credentium <E97, f. 81rb> populo[295] donavit universis. Sed[296] quia[297] diximus, quod manus impositio et confirmatio[298] et[299] qui iam regnaturus[300] [301] in Christo est, confirmare[302] aliquid possit, forte cogitet[303] sibi aliquis: Quid[304] mihi prodest post mysterium[305] baptismatis ministerium[306] confirmantis[307]? Aut quantum[308] video, non totum de fonte suscepimus, <SG670, p. 312b> si post fontem adiectione[309] novi[310] generis indigemus[311]. Non ita, dilectissimi[312], attendat <N442, f. 71rb> caritas vestra. Sicut exigit[313] militaris ordo, ut, cum imperator quemcumque[314] in militum receperit numerum[315], non solum signet receptum, sed etiam armis competen<VD38, f. 146va>tibus[316] [317] instruat pugnatorum[318], ita in baptizato benedictio illa <BII13, f. 129ra> munitio[319] [320] est. Dedisti[321] militem[322], da[323] ei[324] <I83, f. 154rb> adiu<V630, f. 72vb>menta[325] [326] militiae. Numquid prodest, si quisquam parentum magnam[327] parvulo conferat salutem[328], nisi providere studeat[329] et tutorem[330]? Ita paraclitus[331] regeneratis[332] in Christo custos et consolator et tutor est. Ideo dicit sermo divinus[333]: Nisi dominus custodierit civitatem, in vanum[334] vigilant[335], qui custodiunt[336] eam. Ergo[337]

spiritus sanctus, qui super aquas baptismi salutifero descendit in[338] lapsu[339] in fontem[340] plenitudinem tribuit[341] [342] ad innocentiam, infirmationis[343] augmentum[344] praestat ad gratiam. Quia[345] in hunc[346] [347] mundum tota aetate victurus[348] inter invisibiles[349] hostes[350] et pericula gradiendum[351] est, <SG670, p. 313a> in[352] baptismo regeneramur[353] ad vitam, post baptismum confirmamur ad pugnam. In baptismo abluimur[354] [355], post baptismum roboramur[356] [357], ac si[358] continuo transituris sufficiant[359] regenerationis[360] beneficia[361], victuris[362] autem necessaria[363] sunt confirmationis auxilia. Regeneratio[364] per se salvat mox in pace[365] beati saeculi recipiendos[366] [367], confirmatio armat[368] [369] et instruit[370] <I83, f. 154va> agones[371] <VD38, f. 146vb> mundi huius[372] et proelia reservandos[373]. <P9629, f. 47r> Qui autem post baptismum cum acquisita innocentia immacu<BII13, f. 129rb>latus[374] [375] pervenit ad mortem, confirmatur[376] morte, qui[377] iam[378] non potest peccare post mortem. [H. 7] Hic[379] si[380] forte illud etiam requirere velimus, post passionem et resurrectionem Christi, quid apostolis profuerit[381] adventus spiritus sancti, ipse dominus eis[382] hoc evidenter[383] exponit. Quae dico, inquit[384], vobis, non potestis ea portare modo, cum autem venerit ille spiritus veritatis, ipse[385] vos[386] docebit omnem[387] <E97, f. 81va> veritatem[388].

Vides, quia cum spiritus sanctus infunditur[389], cor[390] fidele ad[391] prudentiam et constantiam[392] dilata<SG670, p. 313b>tur[393]. <S105, f. 114v> Itaque ante descensionem[394] spiritus sancti usque ad negationem apostoli deterrentur[395], post visitationem[396] vero eius usque ad martyrium[397] contemptu[398] [399] salutis armantur, secundum[400] haec[401] [402] per Christum redimimur[403], per spiritum vero sanctum[404] dono sapientiae spiritalis illuminamur[405], aedificamur, erudimur, <I83, f. 154vb> instruimur, consumamur[406], ut illam[407] sancti spiritus vocem[408] audire[409] possimus[410]: Intellectum dabo[411] tibi et instruam[412] te in via hac, quam[413] ingredieris[414] [415]. De[416] spiritu sancto accipimus[417], ut spiritales efficiamur, quia[418] animalis[419] homo non percipit <VD38, f. 147ra> ea, <Bcan4, f. 113r> quae[420] sunt spiritus dei. De spiritu sancto accipimus[421], ut sapiamus[422] inter bonum malumque[423] discernere, iusta diligere, iniusta[424] <V630, f. 73ra> respuere, <N442, f. 71va> ut maliciae[425] ac superbiae repugnemus, ut luxuriae[426] <BII13, f. 129va> ac[427] [428] diversis[429] illecebris[430] [431] et foedis[432] [433] indignisque[434] cupiditatibus[435] resistamus. De spiritu sancto accipimus[436] vitae amore[437] et gloriae ardore[438] succensi, ut erigere a terrenis mentem ad[439] superna et divina valeamus.

[H. 8] Ieiunium[440] ergo[441] [442] dominici[443] diei[444] et quintae feriae nemo celebrare debet, ut inter ieiunium christianorum et gentilium[445] <SG670, p. 314a> et[446] veraciter credentium et infidelium atque hereticorum vera et non[447] falsa discretio[448] habeatur, unde scriptum est: Quae pars[449] Christi ad Belial[450] aut quae pars[451] fideli[452] cum infidele[453] [454]? Quae autem participatio iustitiae cum iniquitate? Et iterum: <I83, f. 155ra> Nolite iugum ducere cum infidelibus.

De cetero, fratres, videte[455], ne quis vos decipiat inanibus verbis neque per philosophiam[456] et inanem[457] fallaciam secundum <O93, f. 33va> traditionem[458] hominum, secundum elementa mundi et non[459] secundum Christum, quia in ipso habitat[460] omnis plenitudo divinitatis corporaliter[461], et estis in illo repleti, qui[462] est caput <VD38, f. 147rb> omnis principatus[463] et potestatis[464], in quo et circumcisi[465] [466] estis circumcisione[467] [468] non manufacta in[469]

exspoliatione[470] [471] corporis carnis[472], in circumcisione[473] Christi, consepulti ei[474] [475] in baptismo, in quo et resurrexistis[476] per fidem operationis dei, <BII13, f. 129vb> qui suscitavit illum a mortuis et vos, cum mortui essetis in delictis[477] et[478] praeputio[479] carnis vestrae, convivificavit[480] cum illo, donans vobis omnia delicta, delens, quod[481] adversus[482] nos erat in[483] cyrographum[484] decretis[485] [486], quod erat <SG670, p. 314b> contrarium nobis, et ipsum tulit de medio affigens[487] illud cruci, exspo <E97, f. 81vb>lians[488] principatus et potestates[489], traduxit confidenter, palam triumphans[490] [491] illos[492] in semetipso[493]. Nemo ergo vos iudicet in cibo <I83, f. 155rb> et in potu aut in parte diei[494] festi[495] aut neomeniae[496] aut sabbatorum, quae sunt umbra futurorum, corpus[497] autem Christi. Nemo vos[498] seducat volens in humilitate et religione[499] [500] angelorum, quae non vidit, ambulans frustra[501] inflatus[502] sensu[503] carnis suae et non tenens caput[504], ex quo <S105, f. 115r> totum corpus[505] per nexum[506] et[507] coniunctionem[508] subministratum et constructum <VD38, f. 147va> crescit in augmentum dei.

Si mortui estis cum Christo ab elementis[509] huius mundi, quid[510] adhuc[511] tamquam viventes in mundo[512] decernitis[513] [514]? Ne[515] tetigeritis neque gustaveritis[516] neque contrectaveritis[517], quae sunt omnia in[518] interitu[519] ipso usu secundum praecepta et doctrinas hominum, quae sunt rationem quidem <V630, f. 73rb> habentia sapientiae in[520] superstitione[521] [522] et humilitate[523], et ad[524] non par<BII13, f. 130ra>cendum corpori, non in honore[525] aliquo ad saturitatem <SG670, p. 315a> carnis. Igitur, si[526] consurrexistis[527] cum Christo, quae sursum sunt, quaerite, ubi Christus est in dextera[528] dei sedens[529], quae sursum sunt, <N442, f. 71vb> <I83, f. 155va> sapite, non quae super terram. Mortui enim estis, et vita vestra abscondita est cum Christo in deo. Cum Christus apparuerit vita vestra, tunc et vos apparebitis cum ipso[530] in gloria. Mortificate[531] [532] ergo[533] membra[534] vestra, quae sunt super terram[535], fornicationem, immundiciam[536], libidinem, concupiscentiam malam[537] et avaritiam, quae est simulacrorum servitus, propter quae venit ira dei super[538] filios incredulitatis[539]. In quibus et vos ambulastis aliquando cum viveretis[540] in illis. Nunc autem deponite[541] et[542] vos omnia[543], iram, indignationem, maliciam, <VD38, f. 147vb> blasphemiam[544], turpem[545] sermonem de ore vestro[546]. Nolite mentiri[547] invicem, exspoliantes[548] vos veterem[549] hominem cum actibus eius et induentes novum eum[550], qui renovatur in agnitionem[551] [552] secundum imaginem eius, qui creavit eum, ubi non[553] est <Bcan4, f. 113v> gentilis[554] et Iudaeus[555], circumcisio[556] [557] et praeputium, barbarus et Scytha[558] [559], servus et liber, sed omnia <I83, f. 155vb> et in omnibus Christus. Induite ergo <SG670, p. 315b> vos, sicut electi dei, sancti et dilecti, viscera[560] misericordiae, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam, <BII13, f. 130rb> supportantes[561] invicem et[562] donantes vobismetipsis[563], si quis adversus[564] aliquem <E97, f. 82ra> habet querelam. Sicut et Christus donavit vobis, ita et vos, super omnia autem haec caritatem[565] habentes[566], quod est vinculum perfectionis. Et pax Christi vigeat in cordibus vestris, in qua et[567] vocati estis in uno corpore, et grati[568] estote. Verbum dei habitet in vobis abundanter in omni sapientia, docentes et commonentes vosmetipsos[569] psalmis, hymnis, <P9629, f. 47v> canticis spiritalibus in gratia cantantes in cordibus vestris deo[570]. Omne, quodcumque facitis in verbo[571] aut in opere, omnia in nomine domini nostri Iesu Christi[572], gratias[573] <VD38, f. 148ra> agentes[574] deo[575] et patri per ipsum. Vos[576], carissimi, nolite deficere benefacientes. Quod si aliquis fuerit, qui non oboedierit <I83, f. 156ra> verbis apostolicis, hunc notate[577] [578] et non

commisceamini cum illo, <SG670, p. 316a> ut[579] confundatur[580]. <S105, f. 115v> Et nolite[581] qua<V630, f. 73va>si inimicum[582] aestimare[583] [584], sed corripite ut fratrem.

Deus autem pacis det vobis idipsum sapere in alterutrum et in omnes, et ipse sit semper vobiscum in omni loco. Amen[585].

Data Kal. Mart. Volusiano et Rufino vv.[586] cc. conss. EXPLICIT[587].

O93, f. 33vb; N442, f. 72rb; V630, f. 73va; I83, f. 156ra; VD38, f. 147va; P9629, f. 47v; SG670, p. 316a; Bcan4, f. 113v; E97, f. 82rb; P102; BII13, f. 130rb; S105, f. 115v

1 INCIPIUNT DECRETA] EPISTOLA *SG670*
2 *Überschrift*] Decreta Melciadis papae De accusationibus et iurgiis et ut Nemo alterius infestus sit necnon et de baptismo et impositione manuum episcoporum utrum eorum aliud Sine altero Sufficiat aut maior esse videatur *E97; Überschrift fehlt S105*
3 *am Rande* I *Bcan4 ; vor* Dilectissimis *Rubrik* I Quod sine offensione esse debeamus apud iudeos atque gentiles et ut nullus infestus aut (aut *korr. aus* ut *BII13*) nocens alteri existat *P102; BII13*
4 Dilectissimis *korr. aus* Dilectissimi *P9629;* ilectissimis *S105*
5 ac *korr. aus* aut *Bcan4*
6 meltiadis *P9629;* Meciades *korr. aus* Melciadis *Bcan4*
7 *vor* Dilectissimis *Rubrik* I Quod sine offensione esse debeant apud iudeos atque gentiles et ut nullus infestus aut nocens alteri existat *P102*
8 Apostolico *korr. aus* Apostolici *P9629;* apostoli *SG670; S105*
9 Apostolici - alteri facere nolite *fehlt E97*
10 vero *SG670; S105*
11 praecepta *I83; S105;* precepta *korr. aus* preapta *SG670*
12 *am Rande* Scandalum repraehensione *VD38*
13 christianus *korr. aus* christianis *BII13*
14 custodiat *V630;* custodiat *korr. aus* custodit *SG670*
15 detrectat *korr. aus* detretat *V630;* detractat *S105*
16 quam *I83*
17 contristant *VD38; BII13;* cotristent *P102*
18 percellunt *korr. aus* percellent *P102;* procellunt *S105*
19 dominicus *korr. aus* domicus *N442*
20 evangelio sermo *korr. aus* evangelio *SG670*
21 *am Rande* Necesse sit expediat *VD38*
22 scandalizanti] scandalizanti in *P102*
23 demergi *korr. aus* dimergi *Bcan4*
24 pęna *korr. aus* pęnea *V630*
25 legibus *P102*
26 Quapropter ista *korr. aus* Quapropter *P9629*
27 valde *korr. aus* vade *Bcan4*
28 sint *P102*
29 *am Rande* Consideranda *VD38*
30 vallenda *VD38*
31 temporalibus *korr. aus* tempolalibus *P9629*
32 aeterna et pro caducis mansura et pro parvissimis temporibus *fehlt V630*
33 *am Rande* vans transitoriis *VD38*

34 mansura *korr. aus* mensura *O93; P102*
35 temporalibus *VD38; P102; BII13*
36 nullus *korr. aus* nullis *BII13*
37 *am Rande* Iratus indignatus *VD38*
38 alterium *P9629*
39 portet *korr. aus* portat *V630*
40 *am Rande* Condemnare alterum de occultis remere *VD38*
41 *am Rande* Lesionem *VD38*
42 *am Rande* II *Bcan4; vor* Primo *Rubrik* II Ut nullus damnetur ante verum et iustum (iustum *korr. aus* ustum *BII13*) iudicium neque iudicetur suspitionis arbitrio *P102; BII13*
43 diligent *N442*
44 caritate *korr. aus* castitate *SG670*
45 difiniatis *P102*
46 suspitionis *korr. aus* suspitaonis *SG670*
47 *am Rande* plenam caritatem *VD38*
48 caritative *I83; Bcan4; S105*
49 proferte *korr. aus* proferii *SG670*
50 *am Rande* Iudicium *VD38*
51 quod *korr. aus* quo *I83*
52 vultis *korr. aus* ultis *BII13*
53 facere nolite] nolite facere *N442*
54 Mementote] Mementote fratres *E97;* Memento *BII13*
55 semper sermonis domini] sermonis domini semper *V630; P9629; Bcan4; E97*
56 sermonis *korr. aus* sermones *V630;* sermones *I83*
57 et *SG670; S105*
58 iudicabimini *SG670; S105*
59 nolite condemnare, ut non condemnemini *fehlt V630*
60 ut *korr. aus* et *P9629;* et *SG670*
61 condemnabimini *SG670;* condemnemini *korr. aus* condemnabimini *P102;* condemnemini *korr. aus* condempni *BII13*
62 *am Rande* Quod episcopi non debeant iudicari nec condempnari absque auctoritate sedis romanę *V630; am Rande* Episcopos non iudicandos absque auctoritate romane sedis *P9629; am Rande* Quod non sint episcopi condempnandi sine apostolica presentia *I83*
63 Episcopos *fehlt VD38; P102; BII13*
64 condemnabimini *korr. aus* condemnabini *P102*
65 *am Rande* specialem legem *VD38*
66 privilegium *korr. aus* privilegiom *P102*
67 temporibus *korr. aus* temporalibus *Bcan4*
68 statutum *korr. aus* statum *BII13*
69 servari *korr. aus* servare *SG670;* servari *E97*
70 *am Rande* ininterruptum *VD38*
71 illaesum manet] illi manet *korr. aus* ille remanet *SG670;* illi manet *S105*
72 ergo *fehlt SG670; P102; S105*
73 quos *korr. aus* quas *SG670*
74 dominus] dominus tamquam *I83; SG670; Bcan4; S105*
75 dominus oculos *korr. aus* dominus *P102*
76 oculos *fehlt E97*
77 potestatem dedit] dedit potestatem *E97*
78 iudicio *korr. aus* iudici *BII13*
79 reservabit *I83; SG670; Bcan4; S105*
80 *am Rande* III *Bcan4; vor* Atque *Rubrik* III De privilegio beato petro domini vice solummodo commisso et de discretione potestatis quę inter apostolos fuit *P102; BII13*
81 privilegium *korr. aus* privilegio *P102;* privilegio *BII13*

82 *am Rande* Clavem geranti hoc est portanti *VD38*
83 claviero *S105*
84 solummodo *korr. aus* modo *V630*
85 Quę *E97*
86 praerogativa *E97*
87 *am Rande* In hereditate habendum *VD38*
88 hereditandum atque tenendum] hereditanda atque tenenda *E97*
89 *am Rande* Divisione *VD38*
90 *am Rande* Equalis similis *VD38*
91 elicto *P102*
92 tamen Petro] petro tamen *SG670*
93 concessum *korr. aus* cessum *E97*
94 *am Rande* precelleret praeesset *VD38*
95 eorumque *korr. aus* eromque *VD38;* eorumque *korr. aus* eorum *SG670;* eorum *S105*
96 quę *korr. aus* quęque *SG670;* quęque *S105*
97 querelam *korr. aus* quelam *VD38; P102*
98 venirent *korr. aus* veniret *P9629*
99 *am Rande* Ordinaret *VD38*
100 ordinatione taliter ordinatum esse] ordinatione actum *korr. aus* ordinatione *SG670;* ordinatione actum *S105*
101 est *I83; Bcan4*
102 posteriorum] posteri eorum *N442; VD38; E97; P102; BII13;* posterorum *korr. aus* posteriorum *V630;* posteriorum *korr. aus* posteriores *SG670*
103 vendicarent *E97*
104 semper maiores *korr. aus* semper *Bcan4*
105 *am Rande* Maiorum *VD38*
106 beatis *P9629*
107 apostolorum petri *korr. aus* apostolorum *SG670*
108 petri sedem *korr. aus* petri *Bcan4*
109 *am Rande* Concurrerent *VD38*
110 confluerent *korr. aus* conflueret *P9629*
111 susciperent *E97*
112 acceperant *E97*
113 *am Rande* Doctrinarum *VD38*
114 *am Rande* Aliquando *VD38*
115 quando *E97*
116 *am Rande* Dissentirent *VD38*
117 *am Rande* Si quis episcopus se viderit pregravari sicut semper fuit consuetudo sedem appellet romanam *V630; am Rande* IIII *Bcan4;; vor* Si *Rubrik* IIII Ut qui se viderit praegravari (pergravari *P102*) romanam sedem appellet (appellet *korr. aus* appellat *BII13*) atque ad eam recurrat *P102;BII13*
118 si *S105*
119 viderit *korr. aus* viderint *Bcan4*
120 nostrum *Bcan4*
121 *am Rande* Valde affligi *VD38*
122 praegavari *P9629;* praegravari *korr. aus* pergravari *P102*
123 *am Rande* valde utilis *I83*
124 voluntarie *korr. aus* voluntari *SG670*
125 ei *P102; BII13*
126 dominus dederit *korr. aus* dominus *P102; BII13*
127 dederit *fehlt N442; I83; Bcan4*
128 adminiculum *korr. aus* adminuculum *BII13*
129 *am Rande* Tribuemus *VD38*
130 feremus *V630; P9629; VD38; SG670; E97; P102; BII13;* feremus *korr. aus* ferimus *Bcan4;* feremur *S105*
131 inhibeatur *korr. aus* inhibeantur *P102*

132 *am Rande* Increpetur *VD38*
133 obgurgetur *korr. aus* obgurgitur *P9629*
134 quoniam *V630*
135 nostra *P9629*
136 communionis *I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BII13; S105*
137 prastet *korr. aus* praestat *BII13*
138 sufficit - et mittentur vobis *fehlt*
139 obgurgatio *P9629*
140 iuxta *korr. aus* iusta *SG670*
141 magis *fehlt V630*
142 consolemini *korr. aus* consoletis *SG670;* consolaemini *korr. aus* consolamini *P102*
143 abundanciori *korr. aus* abunciori *I83*
144 tristia *Bcan4*
145 quia *korr. aus* qui *Bcan4;* quia *P102*
146 in *korr. aus* n *BII13*
147 agustia *VD38*
148 Propter *korr. aus* Prop *N442*
149 ait ipse] ipse ait *V630*
150 caritate *BII13*
151 *am Rande* V *Bcan4; vor* Eorum *Rubrik* V Qui non sint suscipiendi in accusationem et quod sapiens non est qui nocet *P102; BII13*
152 *am Rande* Claudimus *VD38*
153 non humanis] humanis non *I83*
154 divinis *korr. aus* humanis *VD38*
155 esse *fehlt I83*
156 est *fehlt V630*
157 vivens *VD38*
158 ne *I83; Bcan4; S105;* Nec *korr. aus* Ne *SG670*
159 *interlinear* in suspitionem *SG670*
160 suspitionem *korr. aus* supitionem *P9629;* suspectionem *N442;* susceptionem *SG670; S105*
161 aut *korr. aus* ut *SG670*
162 pati *korr. aus* poti *P102*
163 falso *VD38*
164 loquatur *korr. aus* loquitur *V630;* loquat *VD38*
165 *am Rande* Decipere *VD38*
166 fidelem *korr. aus* fidelem fidelem *SG670*
167 veritas *korr. aus* veritatis *BII13*
168 cordis sui *fehlt V630*
169 tehsauro *P9629*
170 prophetam *korr. aus* phetam *BII13*
171 iudicant *korr. aus* iudicat *SG670;* iudicat *S105*
172 iudicant vos *korr. aus* iudicantes *P9629*
173 servos] servos suos *korr. aus* servos *SG670;* servos suos *S105*
174 *am Rande* Despeccione *VD38*
175 blapsphemias *BII13*
176 et *fehlt I83*
177 impii] impii non sic *I83*
178 proicit *V630; I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105*
179 resurgunt *S105*
180 indicio *S105*
181 iter *korr. aus* it *N442*
182 perit *I83*
183 turbatę *korr. aus* turbati *V630*

184 *am Rande* Meditabuntur *VD38*
185 meditabantur *I83*
186 inania *korr. aus* in ea *P9629*
187 Consurgent *korr. aus* Consurgen *P102*
188 tractabant *I83*
189 ridebit] ridebit et *I83;* deridebit *SG670; S105*
190 ridebit dominus] deridebit deus *korr. aus* deridebit *S105*
191 *am Rande* Exprobrabit *VD38*
192 Tunc loquetur ad eos in ira sua et in furore suo conturbabit eos *fehlt SG670; P102; BII13; S105*
193 furore *korr. aus* fure *V630*
194 conturbavit *V630*
195 oculus *BII13*
196 adversus *I83; SG670; S105*
197 eius *V630*
198 veniret *I83*
199 et *SG670; P102; BII13; S105*
200 Veba *P102*
201 oris eius *korr. aus* eius *N442*
202 *am Rande* Fraus *VD38*
203 cubili *korr. aus* cobili *S105*
204 *am Rande* Proiciet *VD38*
205 abiciat *P102*
206 domine *korr. aus* D *SG670*
207 fides tua *fehlt BII13*
208 sicut *V630; P9629*
209 dei *V630*
210 *am Rande* Iudicium dei ideo abyssus multa dicitur quia compraehendi non potest sicut nec abyssus *VD38*
211 iudicium tuum] iudicia tua *V630*
212 *am Rande* Flumine *VD38*
213 potabis *korr. aus* portabis *SG670;* portabit *S105*
214 vitae] vite et *VD38*
215 videbimus *korr. aus* videbis *SG670;* videbis *S105*
216 *am Rande* Adduc tribue *VD38*
217 misericordiam tuam] misericordia tua *P102*
218 Non *V630; P9629*
219 *am Rande* Incessus *VD38*
220 *am Rande* Opus *VD38*
221 non me *korr. aus* non *BII13*
222 *am Rande* Conturbet *VD38*
223 et non] nec *SG670; S105*
224 Audivimus] Audivimus enim *S105*
225 *am Rande* Contenciones pugne *VD38*
226 gurgia *P9629*
227 discordia *V630; P9629; Bcan4;* discordiae *N442; VD38; SG670; P102; BII13; S105*
228 sunt *VD38*
229 mandantes *korr. aus* mandatis *P9629*
230 ab *fehlt Bcan4*
231 iohannes *korr. aus* dominus *SG670;* iohannes *S105*
232 militibus *korr. aus* milibus *P102*
233 *am Rande* Conturbetis *VD38*
234 *am Rande* Falsam accusacionem *VD38*
235 calumnia *V630*
236 contenti *korr. aus* conteti *P9629*

237 estote *korr. aus* stote *SG670;* esto *P102;* stote *S105*
238 *am Rande* Anonis expensis *VD38*
239 stipediis *BII13*
240 haec] hęc in *S105*
241 interim *korr. aus* interdum *SG670*
242 *am Rande* Necesse habueritis *VD38*
243 indigeritis *O93; P9629;* indigueritis *korr. aus* indigeritis *N442; SG670*
244 vicem *Bcan4; P102*
245 vice a] vita *N442; V630; SG670; S105*
246 vestra *VD38; BII13;* vestram *Bcan4; P102*
247 *am Rande* Socium *VD38*
248 comitem *VD38; Bcan4; P102; BII13*
249 mittite *korr. aus* mottite *S105*
250 mittentur *korr. aus* mittetur *SG670;* mittetur *S105*
251 *am Rande* Utrum maius sit sacramentum manus impositio episcoporum aut babtismus *V630; am Rande* De manus inpositione episcoporum *P9629; S105; am Rande* Utrum sit maius sacramentum impositio manus episcoporum quam baptismum *I83; ; vor* De *Rubrik* Utrum sit maius sacramentum inpositione manus Episcoporum aut baptismus *Bcan4; am Rande* VI *Bcan4; vor* De *Rubrik* VI De duobus sacramentis id est baptismo et manus episcoporum impositione *P102; BII13*
252 iis *E97*
253 his vero *korr. aus* his *SG670*
254 osuper *S105*
255 recitastis *I83; SG670; S105;* rogastis *korr. aus* rogtastis *BII13*
256 vos *korr. aus* vo *P9629;* vos *korr. aus* nos *Bcan4*
257 *am Rande* Doceri instrui *VD38*
258 es *P9629*
259 magis *VD38*
260 *am Rande* de baptismo et manus inpositionis *BII13*
261 inpositione *BII13*
262 an *E97*
263 scitote *korr. aus* stote *P9629*
264 manum *P9629*
265 esset *I83*
266 sit *P102*
267 id est *korr. aus* Idus *P9629*
268 a summis pontificibus] summis a pontificibus *korr. aus* a pontificibus summis *S105*
269 *am Rande* Episcopis *VD38*
270 *am Rande* Sacerdotibus *VD38*
271 et *fehlt E97*
272 *am Rande* Honore *VD38*
273 *am Rande* Colendum *VD38*
274 et tenendum *fehlt N442*
275 *am Rande* DE DUOBUS SACRAMENTIS BAPTISMO SCILICET ET MANUS IMPOSICIONE *VD38*
276 coniunta *P102*
277 morte praeveniente nullatenus possint segregari, et unum sine altero rite *korr. aus* morte *I83*
278 postveniente *S105*
279 non *E97*
280 sine *korr. aus* si *V630*
281 Nam unum praeveniente morte sine altero potest, aliud autem non potest *fehlt BII13*
282 postveniente *S105*
283 morte] morte salvare *V630; P9629; E97*
284 alius *E97*
285 ait *VD38; P102; BII13*

286 omnem carnem *korr. aus* omnem *S105*
287 Avertamus *P102*
288 divitias] divitias eius *korr. aus* divitias *SG670*
289 in *fehlt V630; Bcan4*
290 firmandis *P102; BII13*
291 *am Rande* Neofitus dicitur novellus hoc est qui recente tempore baptizatus est *VD38*
292 impositio tribuit *korr. aus* impositio *P102*
293 tunc spiritus *korr. aus* tunc *BII13*
294 tunc spiritus sancti] spiritus sancti tunc *I83*
295 populos *V630; E97*
296 *am Rande* De pabtisma et confirmatione *P9629*
297 quia *korr. aus* quia ut *V630*
298 confirmatio et *korr. aus* confirmatio *O93*
299 et *fehlt V630;* ei *korr. aus* et *SG670;* ei *E97*
300 regeneratus *V630; E97;* renatus *korr. aus* regnaturus *SG670;* regnatus *S105*
301 regnaturus in Christo] in christo regnaturus *I83*
302 conferre *korr. aus* confirmare *SG670;* conferre *E97; S105*
303 cogitat *N442*
304 Quid *korr. aus* Quod *V630;* Quod *P9629*
305 mysterium baptismatis ministerium] mysterium baptismatis mysterium *korr. aus* mysterium *E97*
306 ministerum *P9629;* mysterium *VD38; P102; BII13*
307 confirmantis *korr. aus* conformantis *SG670*
308 quantum *korr. aus* quantis *P9629*
309 adiectione *korr. aus* adiectio *P9629;* adlectionem *Bcan4;* adiectionem *BII13; S105*
310 novi *korr. aus* noviter *Bcan4*
311 *am Rande* Necessarium habemus *VD38*
312 dilectissimi *korr. aus* dilectossimi *BII13*
313 exegit *O93; I83;* eget *SG670; S105;* exigit *korr. aus* exegit *Bcan4*
314 quecumque *P9629; Bcan4*
315 numero *N442*
316 *am Rande* Congruentibus aptis *VD38*
317 congruentibus *E97*
318 pugnaturum *P9629; SG670; E97; S105;* pugnaturum *korr. aus* pugnaturam *I83;* pugnatorem *VD38; P102*
319 *am Rande* Defensio tuitio *VD38*
320 munitio *korr. aus* minutio *SG670;* minutio *S105*
321 Dedistis *korr. aus* Dedisti *SG670*
322 militem da ei] militi dei *SG670; S105*
323 da ei] dedi *VD38; P102; BII13*
324 ei *fehlt N442; I83; Bcan4*
325 *am Rande* Adiutoria *VD38*
326 adiumentum *V630; SG670; S105*
327 magnam *korr. aus* magnum *SG670*
328 facultatem *E97*
329 studeat et *korr. aus* studeat *O93*
330 tuturarem *P9629*
331 *am Rande* Advocatus consolator *VD38*
332 generatis *VD38; P102; BII13*
333 divinus *korr. aus* divinis *BII13*
334 vanum *korr. aus* vano *SG670;* vano *S105*
335 vigilant *korr. aus* vigilat *VD38*
336 custodiant *S105*
337 Ego *P102*
338 inlapsu] illapsu *E97*

339 lapsu *korr. aus* lapsum *V630*
340 fontem] fontem ut *korr. aus* fontem *SG670;* fonte *E97; S105*
341 *interlinear* at *SG670*
342 tribuit ad *korr. aus* tribuit *V630*
343 infirmationis] in confirmatione *V630; P9629; SG670; E97; S105;* informationis *Bcan4; P102; BII13*
344 augmentum *korr. aus* agmentum *BII13*
345 Qui *VD38*
346 hunc *korr. aus* huc *N442*
347 hunc mundum] hoc mundo *korr. aus* huc mundum *SG670;* hoc mundo *korr. aus* hunc mundum *Bcan4;* hoc mundo *E97; P102; BII13; S105*
348 victuris *V630; P9629; I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BII13; S105*
349 invisibiles *korr. aus* visibiles *O93*
350 *am Rande* Adversarios demones *VD38*
351 *am Rande* Ambulandum *VD38*
352 *am Rande* Quid baptismum quid (quidve *Bcan4*) manus imposicio faciat *I83; Bcan4* (*vor* In)
353 generamur *VD38; BII13;* generamur *korr. aus* generatur *P102*
354 *am Rande* Purgamur luamur *VD38*
355 abludimus *P9629*
356 *am Rande* Confirmamur *VD38*
357 renovamur *SG670;* renovamur *korr. aus* renovemur *S105*
358 sic *E97*
359 sufficiunt *E97*
360 *am Rande* renovacionis *VD38*
361 *am Rande* Dona *VD38*
362 victuris *korr. aus* victoris *V630; BII13;* victoris *P9629; Bcan4*
363 necessaria sunt *korr. aus* necssaria *N442*
364 Regenerationis *I83*
365 pacem *E97*
366 *am Rande* Animas subaudiendum *VD38*
367 recipiendas *P102*
368 *am Rande* Munit *VD38*
369 armat *korr. aus* arma *E97*
370 instruit] instruit ad *V630; P9629; SG670; E97; P102; BII13; S105*
371 *am Rande* certamina *VD38*
372 istius *E97*
373 servandos *VD38*
374 *am Rande* Sine macula peccati *VD38*
375 immaculatus *fehlt E97*
376 confirmante *I83*
377 quia *V630; P9629; SG670; E97; P102; BII13; S105*
378 iam *fehlt V630; P102; BII13*
379 *am Rande* VII *Bcan4; vor* Hic *Rubrik* VII Quid profuerit apostolis adventus spiritus sancti post passionem et resurrectionem christi (christi *fehlt BII13*) *P102; BII13*
380 si forte] sorte *BII13*
381 profuerit *korr. aus* profue *P9629*
382 eius *O93; I83; Bcan4;* eis *fehlt E97*
383 videnter *Bcan4*
384 inquit vobis] vobis inquid *I83*
385 ille *E97*
386 vos *fehlt S105*
387 omnem] omnem omnem *S105*
388 veritatem *korr. aus* verita *I83*
389 *am Rande* Aspergitur tribuit *VD38*

390 cor fidele] tunc fides *SG670; S105*
391 a *O93; VD38*
392 substantiam *I83; Bcan4*
393 *am Rande* Asmplificatur *VD38*
394 descensionem *korr. aus* discensionem *P9629; E97;* dispensationem *SG670; S105;* disscensionem *Bcan4*
395 *am Rande* Timore concuciuntur *VD38*
396 visitationem *korr. aus* visionem *BII13*
397 martirum *I83*
398 *am Rande* Dispectu *VD38*
399 contemptus *Bcan4*
400 secundum] Secundum ad *S105*
401 hoc *E97*
402 haec per *korr. aus* haec *V630*
403 redimimur *korr. aus* redimur *V630;* credimus *I83; SG670; Bcan4; S105;* reddimus *VD38; P102; BII13*
404 sanctum *korr. aus* secundum *BII13*
405 illuminatur *I83*
406 *am Rande* perficimur *VD38*
407 illa *O93; P9629; I83; Bcan4; S105*
408 voce *O93; P9629; I83; Bcan4; S105*
409 audire *korr. aus* adire *O93*
410 possimus *korr. aus* possumus *I83*
411 dabo tibi] tibi dabo *I83; E97*
412 instruam te] instruante *E97*
413 qua *SG670; E97; S105*
414 igredieris *korr. aus* ingredieris *SG670;* gradieris *Bcan4; E97*
415 ingredieris. De spiritu sancto accipimus, ut spiritales efficiamur, quia animalis] ingredieris. De spiritu sancto accepimus, ut spiritales efficiamur, quia animalis *korr. aus* ingredieris *P9629*
416 De spiritu sancto accipimus, ut spiritales efficiamur, quia animalis homo non percipit ea, quae sunt spiritus dei *fehlt E97*
417 accepimus *I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105*
418 quia animalis homo non percipit ea, quae sunt spiritus dei. De spiritu sancto accipimus *fehlt S105*
419 *am Rande* Animalis *VD38*
420 quę sunt *korr. aus* quę *Bcan4*
421 accepimus *P9629; I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13*
422 sapiemus, *interlinear* a *SG670*
423 malumque] et malum *E97*
424 iniuste *I83*
425 maliciae ac superbiae] superbię ac malicię *E97*
426 luxoriae *P9629*
427 ac *korr. aus* a *P9629*
428 ac diversis] adversus *I83*
429 diversi *Bcan4; BII13*
430 *am Rande* Carnis delectacionibus *VD38*
431 lecebris *I83;* illecebris] ille celebris *S105*
432 *am Rande* Turpibus *VD38*
433 foedus *BII13;* sedis *S105*
434 indigensque *I83;* indigenisque *SG670; Bcan4; P102; BII13; S105*
435 cupiditatibus *korr. aus* cupitatibus *Bcan4*
436 accepimus *I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105*
437 amorem *V630*
438 amore *I83*
439 ad *korr. aus* a *SG670*

440 *am Rande* Dominico et V feria non ieiunandum *P9629; S105; am Rande* De ieiunia dominicae et quintae feriae *I83; vor* Ieiunium *Rubrik* De ieiunio dominice et quinte ferię *Bcan4; am Rande* VIII *Bcan4; vor* Ieiunium *Rubrik* VIII De ieiunio dominici (dominicis *P102*) diei et quintę ferie non celebrando *P102; BII13*
441 *interlinear* autem *SG670*
442 vero *E97*
443 dominice *Bcan4*
444 diei *korr. aus* die *V630*
445 *am Rande unleserliche Rubrik BII13*
446 et *fehlt I83*
447 con *Bcan4*
448 *am Rande* Divisio *VD38*
449 pras *P9629*
450 Belial aut quae pars fideli cum infidele] belial aut quae pars fideli cum infideli *korr. aus* belial *SG670*
451 pras *P9629*
452 fidelium *V630*
453 infideli *VD38; BII13*
454 infidele? Quae autem participatio iustitiae cum iniquitate *korr. aus* infidele *I83*
455 vite *VD38*
456 *am Rande* Amorem sapientie carnalis *VD38*
457 inanam *V630;* inanem *korr. aus* innem *S105*
458 tradicionum *P9629*
459 non *fehlt BII13*
460 inhabitat *V630; SG670; Bcan4; E97; P102; BII13;* inhabitat *korr. aus* inhabitat in *S105*
461 *am Rande* Veraciter quia christus est verus est perfectus deus et homo *VD38*
462 qui est *korr. aus* quem *P102*
463 pricipatus *N442*
464 potestatis *korr. aus* potestates *V630*
465 circumcisi estis *fehlt I83; VD38; P102; BII13*
466 circumcisi estis circumcisione *korr. aus* circumcisio *SG670;* circumcisi estis circumcisione] circumcisio *korr. aus* circumcisione *Bcan4;* circumcisio *P102; BII13*
467 circumcisionem *P9629;* circumcisio *VD38*
468 circumcisione non manufacta in expoliatione corporis carnis, in circumcisione Christi *korr. aus* circumsisione *O93*
469 in exspoliatione corporis carnis, in circumcisione Christi *fehlt P102*
470 *am Rande* Expurgationem *VD38*
471 expoliationem *VD38; BII13*
472 carni *I83*
473 circumcisionem *Bcan4*
474 enim *S105*
475 ei in baptismo] in baptismo ei *V630*
476 resurrexisti *I83*
477 dilectis *P9629*
478 ut *I83;* et] et in *Bcan4*
479 *am Rande* Sorditate inquinamento *VD38*
480 convivificavit *korr. aus* convificavit *I83;* convivificavit] cum vivificavit *E97*
481 quod *fehlt S105*
482 aversus *O93;* adversum *V630; P9629; E97*
483 in *fehlt V630; P9629; I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BII13; S105*
484 *am Rande* Originale peccatum per quod primus homo tam quam per scripturam manus se diabolo subiugavit *VD38*
485 *am Rande* Quia primus homo magis decrevit consentire diabolo quam oboedire deo *VD38*
486 decreti *korr. aus* decretis *V630; Bcan4;* decreti *VD38; SG670; E97; P102; BII13; S105*
487 effigens *S105*

488 exspolians] espolians *O93;* et spolians *I83; Bcan4*
489 *am Rande* principatus et potestates demones appellat quos tunc expolliavit cum homines ab eorum iugo liberavit *VD38*
490 *am Rande* nota triumphans illos *SG670*
491 triumphans *korr. aus* triumpans *BII13*
492 illo *E97*
493 semetipso *korr. aus* semetipsos *P102*
494 diei *korr. aus* die *BII13*
495 festi *korr. aus* feste *SG670*
496 *am Rande* Novae lunae *VD38*
497 *am Rande* veritas *VD38*
498 vos *korr. aus* vos vos *Bcan4*
499 *am Rande* Cultu *VD38*
500 religiome *O93;* regione *P9629;* religione *korr. aus* religionem *SG670;* religionem *S105*
501 *am Rande* In vanu inaniter *VD38*
502 inflatus] inflatu *I83*
503 sensu *korr. aus* sensus *V630*
504 *am Rande* christum*VD38*
505 *am Rande* Societas ecclesie *VD38*
506 *am Rande* Conligacione *VD38*
507 et *korr. aus* ex *SG670;* ex *S105*
508 coniunctione *O93; P9629; N442; I83; SG670; Bcan4; S105*
509 elementis *korr. aus* ementis *SG670*
510 qui *I83; Bcan4*
511 adhuc *fehlt SG670; S105;* adhuc *korr. aus* ahuc *P102*
512 mundo *korr. aus* mun *SG670*
513 *am Rande* Iudicatis *VD38*
514 discernitis *N442; I83; SG670; Bcan4; S105*
515 neque *SG670; S105*
516 gustaveritis *korr. aus* gustaveris *P102*
517 contractaveritis *S105*
518 in *fehlt N442*
519 interitum *VD38; P102; BII13*
520 in *fehlt V630*
521 *am Rande* Superficionem institutio contrarię christianę doctrinę *VD38*
522 superstitionem *VD38*
523 humilitate *korr. aus* huminitate *SG670*
524 ad non] non ad *V630; E97*
525 honore *korr. aus* hono *N442;* onere *E97*
526 sicut *VD38*
527 consurrexistis cum *korr. aus* consurrexistis *VD38*
528 dexteram *P9629; I83; E97*
529 sedens *korr. aus* sedes *BII13*
530 christo *VD38*
531 Mortificate *korr. aus* Morficate *VD38*
532 Mortificate ergo *korr. aus* Mortificate *I83*
533 ergo *korr. aus* ego *BII13*
534 *am Rande* Peccata quae ideo membra vocantur quia sicut membra ita diliguntur *VD38*
535 terrām *BII13*
536 inmunditiam *korr. aus* inmuditiam *BII13*
537 mala *P9629*
538 in *V630; P102; E97*
539 diffidentię, *interlinear* vel incredulitatis *E97*

540 viveretis *korr. aus* viveritis *V630;* viveritis *Bcan4; E97*
541 deponite et] et deponite *Bcan4*
542 et *fehlt V630*
543 omnem *SG670; S105*
544 blasphemiam *korr. aus* blaphemiam *VD38*
545 *am Rande* Turpis sermo est qui non legitur in sacris scripturis *VD38*
546 vestro] vestro Et *VD38; Bcan4; P102; BII13;* vestro] vestro ne emiseritis *korr. aus* vestro *SG670;* vestro ne emiseritis *S105*
547 mentiri] mentiri in *SG670; S105;* mentiri in *korr. aus* mentiri *BII13*
548 expoliantes vos *korr. aus* expoliantes *SG670*
549 vetere *VD38*
550 eius *P9629*
551 agnitione *SG670; S105*
552 agnitionem secundum imaginem *korr. aus* agnitionem *O93*
553 non est *korr. aus* non *I83*
554 gentilis *korr. aus* gentiles *I83*
555 iudaeus *korr. aus* iudaeos *I83*
556 circumcisio *korr. aus* circumsio *P9629*
557 circumcisio et praeputium *korr. aus* circumcisio *SG670*
558 *am Rande* Scita gens est in aliquilonali parte sub yperboreis montibus habitans que erius fuit et sapiens et mitis postea facta est stulta et crudelis et ad tantam dementiam pervenit ut carnem humanam manducet et sanguinem bibat *VD38*
559 scyto *korr. aus* scita *BII13*
560 viscera *korr. aus* visera *BII13*
561 Supportes *P102*
562 ei *BII13*
563 vobismetipsis *korr. aus* vobismetipsos *BII13*
564 adversum *SG670; S105*
565 caritam *S105*
566 habete *VD38; P102; BII13*
567 et *fehlt VD38*
568 *am Rande* perfecti apti *VD38*
569 vosmetipsos] vosmetipsos in *I83; SG670; Bcan4; S105*
570 domino *I83; SG670*
571 verbo *korr. aus* vebo *P102*
572 Christi] christi facite *N442; Bcan4*
573 *am Rande* laudes *VD38*
574 *am Rande* Dicentes *VD38*
575 deo *fehlt VD38; S105*
576 Vos] Vos autem *I83*
577 *am Rande* Designate *VD38*
578 notate *korr. aus* tate *BII13*
579 ut *korr. aus* ut non *SG670*
580 *am Rande* Erubescat *VD38*
581 nolite quasi *korr. aus* nolite *SG670*
582 inimicum *korr. aus* inimcum *I83*
583 *am Rande* Deputare *VD38*
584 existimare *VD38; P102; BII13*
585 Amen *fehlt SG670; S105*
586 vv. cc. conss.] v. c. cons. *BII13*
587 EXPLICIT *fehlt N442; I83; P9629; SG670; Bcan4; E97; P102; BII13; S105*